

ת"פ 65500/03/17 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד ראיד חאג' יחיא, חאלד תמימי, הר הזיתים שירותי רפואה בע"מ, קידס רפואה ויעוץ מדעי בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 65500-03-17 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' חאג' יחיא ואח'

בפני	כבוד השופט, סגן הנשיא שמואל הרבסט
מאשימה	פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה
נגד	
נאשמים	1. ראיד חאג' יחיא 2. חאלד תמימי 3. הר הזיתים שירותי רפואה בע"מ 4. קידס רפואה ויעוץ מדעי בע"מ

החלטה

לפניי בקשת המאשימה להגשת עדות נאשם במשפטו אשר התקיים בבית משפט אחר כאמרת חוץ בהליך דנן, בו הוא משמש כעד מטעמה.

המאשימה טוענת כי פרוטוקול עדותו של מר יוסף סניור בת"פ 66311-12-15, במסגרתו מתנהל משפטו בהתאם לכתב האישום שהוגש נגדו, הוא אמרת חוץ בכתב אשר ניתן להגישה בכפוף לתנאי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"ה - 1974 (להלן: "הפקודה").

לשיטת המאשימה, הפסיקה הרחיבה משמעות המונח "אמרה" ועל פיה, כל התבטאות של אדם אשר הועלתה על הכתב יכולה להיחשב אמרה. כמו כן, עדות בבית משפט, מוקלטת ומתומללת, עומדת בדרישת הכתב המנויה בסעיף 10א, וגם נאשם אשר מסר את עדותו בבית המשפט נחשב כ"עד" לצורך סעיף זה.

עוד ביקשה המאשימה להגיש את חקירותיו של מר סניור ברשות המיסים ובמשטרה, וטענה כי גם הן מהוות אמרות חוץ של עד שניתן להגישן ככל שמתקיימים תנאי סעיף 10א לפקודה. מאחר שמר סניור אישר זה מכבר בעדותו בבית המשפט, כי הוא המתועד בחקירות אלה, ואין לו טענה לגבי אמינותו, למעט סימני הפיסוק בהן, הרי שבית המשפט הורה זה מכבר על הגשתן, ויש לתקף החלטה זו.

המשיבים טענו כי חקירתו של מר סניור בבית המשפט המחוזי בשנת 2018, כשנתיים לאחר הגשת כתב האישום המקורי, בו הועמד לדין יחד עם הנאשמים כאן, מהווה השלמת חקירה, ולא ניתנה לנאשמים זכות שימוע ביחס לדברים העולים מעדותו של מר סניור. לטענתם, המבקשת לא עומדת בהוראות סעיף 10א לפקודה, שכן הוא דן בהתבטאות אחרת קודמת של העד שנאמרה במסגרת אחרת, ולא קיימת במקרה זה סתירה בין עדות העד בבית המשפט

להתבטאות אחרת שלו.

גם המשיב 2 התנגד לבקשת המאשימה וטען כי למעשה, המאשימה מבקשת להגיש מסמך שלא באמצעות העד, מבלי שנבחנה השאלה אלו מאמרותיו עומדות בתנאי סעיף 10א. בנוסף, משלא הוגשה האמרה במהלך עדותו של העד בפני בית המשפט, במהלך חקירתו הראשית של העד, הרי שנסגר חלון ההזדמנויות להגשתה ואין מסגרת נורמטיבית אשר מכוחה ניתן להגיש את אמרות החוץ של העד.

האם עדותו של מר סניור בהליך המתנהל נגדו היא בגדר אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט, וככזו קבילה כראיה?

סעיף 10א לפקודת הראיות מתייחס לאמרת עד מחוץ לבית המשפט וקובע:

10א. (א) אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אם נתקיימו אלה:

- (1) מתן האמרה הוכח במשפט;**
- (2) נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו;**
- (3) העדות שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תכנה.**

עיון בפסיקה מעלה כי זה מכבר נעשה שימוש בעדות שניתנה במשפט אחד כאמרה בכתב במשפט אחר, בהתאם לסעיף 10א. אלה היו פני הדברים בע"פ 4541/90 **סלע נ' מדינת ישראל**, שם אישר בית המשפט העליון הסתמכותו של בית המשפט המחוזי על הודאת נאשם במשפטו כאמרת חוץ אל מול עדותו במשפט מאוחר יותר, של נאשם אחר, וכך נימק כב' השופט א' גולדברג את הדברים:

"בית המשפט קמא לא אמר אמנם מפורשות כי בסומכו על הודיית ביטון במשפטו, עושה הוא שימוש בהוראת סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], אולם כך נראה מהקשר הדברים. והשאלה הראשונה היא אם נכנסת הודייה אשר כזאת, למסגרת "אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט...", שבסעיף 10א' הנ"ל?"

מוסכמים על הכל דבריה של ד"ר ד' פלפל במאמרה "אמרה של עד מחוץ לכותלי בית המשפט ו'דבר לחיזוקה'" (הפרקליט ל"ד(תשמ"א-תשמ"ב) 488, 492), כי "המושג אמרה הינו רחב וחובק בזרועותיו כל אמירה שבאמצעותה מביע אדם את עצמו..." (ראה ע"פ 141/84 פ"ד לט(3) 596, 602...). מכאן, שהודיית העד במשפטו הנה בגדר אמרה, אשר הועלתה על הכתב על ידי השופט בפרוטוקול הדיון, במשפטו של העד, שעה שהודה בעובדות שבכתב האישום. את האמרה שמדובר בה נתן אמנם העד בין כותלי בית המשפט, כשעמד לדין בעניינו. אולם היא הייתה "מחוץ לבית המשפט", כמובן של תיבות אלה בסעיף 10א' לפקודת הראיות, שכל תכליתן להדגיש כי המדובר באמרה שלא ניתנה מפי העד במהלך משפטו של הנאשם, אלא בהזדמנות אחרת, וקבילה היא על אף היותה עדות שמיעה.

גם תכליתה של דרישת הכתב בסעיף הנדון, "להבטיח את שימורה של האמרה וליתן בכך ערובה לבית המשפט,

כי האמרה, המובאת כראיה, היא אכן האמרה, שנתן העד בשעתו..."(ע"פ 323/84, פ"ג לט(3) 505,516,521)- מתקיימת במקרה זה.

הנה כי כן, מתקיימים במקרה אשר כזה כל יסודותיו של התנאי הראשון, הכלולים בסעיף 10א', ואין הבדל, מבחינת הרציונל שמאחורי דרישות הסעיף, בין האמרה בה אנו דנים ובין אמרה אחרת של העד. ומקובלת עליי מסקנתו של השופט ד' ביין בת"פ (חי') 280/83 (פסקים מחוזיים תשמ"ה, 1985, חלק א', 289,298) כי סעיף 10א' חל על הודיית עד במשפטו, וכי הודייה אשר כזאת "לא רק שאינה נופלת מאמרה בפני חוקר משטרה, אלא עולה עליה עשרת מונים שכן ניתן לבסס עליה בלבד הרשעה (באותו דיון) ללא צורך לא בחיזוק ולא בדבר מה".

הנמקותיו של בית המשפט העליון יפות לענייננו. עדותו של מר סניור נשמעה בבית המשפט המחוזי והועלתה על הכתב בפרוטוקול בית המשפט, כך שמתקיימות בה דרישותיו הבסיסיות של סעיף 10א'- מדובר באמרה, בכתב, שניתנה מחוץ לבית המשפט. פרוטוקול הדיון יוכיח כי האמרה ניתנה על ידי מר סניור, אשר אינו מתכחש למתן עדותו שם והוא עד במשפט דן.

נוסף לתנאי סף אלה, נדרש על פי סעיף 10א (א)(3), כי העדות תהא שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או שהעד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תוכנה.

עדותו של מר סניור החלה להישמע בפניי. בחקירתו הראשית התייחס ב"כ המאשימה לעדות העד במשפטו ולתשובתו לכתב האישום שם. בטעונו, טען ב"כ המאשימה כי גרסתו כעד שונה מגרסתו כנאשם, כפי שהציג לעד גם במשפט דן, ולכן מדובר בעדות השונה מן האמרה בפרט מהותי.

מטבע הדברים, בית המשפט טרם נחשף לפרוטוקול הדיון אותו מבקשת המאשימה להגיש, ועל כן עניין זה יוכל להתברר רק לאחר עיון בו ולאחר שיונחו בפניו עמדותיהם של הצדדים בסוגיה זו.

אשר לטענת המשיבים, לפיה עדות מר סניור מהווה חומר חקירה אשר הנאשם לא יכול להתגונן מפני בשלב זה, הרי שכתב האישום הוגש נגד הנאשמים הוגש לאחר חקירות שנערכו ומתבסס על חומר הראיות שהיה קיים עד להגשתו.

הגשת פרוטוקול עדותו של העד, במהלך עדותו ובמסגרת סעיף 10 א, היא חלק מעדותו של העד שיכול שיהיו לה השלכות על משקלה של עדות זו. ב"כ המאשימה טען כי היא אינה מבססת דבר, אלא את חוסר מהימנותו של העד. מכל מקום, אין מניעה לקבל את עדות העד בשלב זה, בהתחשב בסעיף 167 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], על פיו רשאי בית המשפט להורות על הבאת ראיות נוספות, גם לאחר שסיימו בעלי הדין להביא את ראיותיהם, ובהלכה המנחה אשר נקבעה בע"פ 931/80 קניר נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3)505, שם התיר בית המשפט העליון להגיש ראיה נוספת גם לאחר שלב הסיכומים.

בענייננו, הבקשה להגיש את עדות העד עלתה כבר במהלך חקירתו הראשית של העד. טרם הסתיימה חקירתו וב"כ המשיבים עדיין לא חקרו אותו בחקירות נגדיות, ומכאן שלנאשמים הזדמנות של ממש להתמודד ולהתגונן מפני השלכותיה של ראיה זו, הן במהלך חקירותיהן והן בשלבי המשפט הנוספים, כך שלא נפגעת זכותם של הנאשמים להליך הוגן.

אשר לתמלילי החקירות במשטרה וברשות המיסים, הרי שהצדדים מופנים לפרוטוקול הדיון מיום 6.1.19, בעמ' 54, אז

הוריתי על הגשת תמלילים אלה, לאחר שהעד לא התכחש לתמלילים אלה, למעט טענה ביחס לסימני הפיסוק בהם.

נוכח כל האמור לעיל, ולאחר שהתקיימו התנאים הבסיסיים הנדרשים בסעיף 10א לפקודת הראיות, ככל הנוגע לסעיפים קטנים 1 ו-2, הרי שאני נעתר להגשת עדותו של מר סניור בת"פ 66311-12-15 ותמלילי החקירות במשטרה וברשות המיסים, הכל בכפוף לכך שאלה יעמדו גם בתנאי הסף הנוסף הקבוע בסעיף 10א(א) (3), והוא שהעדות שונה מן האמרה בפרט מהותי, עניין אשר יבורר בהמשך ההליך, כמפורט וכמתואר.

מזכירות- נא לשלוח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ו כסלו תש"פ, 24 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.